

Judikatūras krājums

ĢENERĀLADVOKĀTA ANTONIJA MAIKLA KOLINSA
[ANHONY MICHAEL COLLINS]
SECINĀJUMI,
sniegti 2022. gada 24. novembrī¹

Lieta C-575/21

WertInvest Hotelbetriebs GmbH
pret
Magistrat der Stadt Wien,
piedaloties
Verein Alliance for Nature

(*Verwaltungsgericht Wien* (Administratīvā tiesa, Vīne, Austrija) lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu)

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Vide – Direktīva 2011/92/ES – Dažu sabiedrisku un privātu projektu ietekmes uz vidi novērtējums – Vajadzības veikt ietekmes uz vidi novērtējumu noteikšana, pamatojoties uz dalībvalsts noteiktiem limitiem vai kritērijiem – Pilsētvides celtniecības projekts teritorijā, ko *UNESCO* klasificējusi kā Pasaules mantojuma sarakstā iekļautu vietu – Valsts tiesiskais regulējums, kas paredz veikt ietekmes uz vidi novērtējumu tikai tad, ja ir sasniegtas aizņemtās zemes platības un kopējās apbūves platības limiti

I. Ievads

1. Vīne ir pilsēta ar bagātu vēstures, kultūras un arhitektūras mantojumu. Pirmsākumos tā bija ķeltu apmetne, kas laika gaitā kļuva par romiešu stratēģisku garnizona pilsētu Vindabonu. Trīspadsmitajā gadsimtā ap pilsētu uzbūvētie mūri un citi nocietinājumi 1857. gadā tika nojaukti un to vietā tika uzbūvēta *Ringstraße* iela, kura tika atvērta 1865. gadā un kurā tika uzbūvētas daudzas lielas sabiedriskās ēkas historisma eklektikas stilā – dažkārt sauktā par *Ringstraßenstil*, proti, “Ringštrāses stilu” –, kurās tika izmantoti klasicisma, gotikas, renesanses un baroka arhitektūras elementi. *UNESCO* Vīnes vēsturisko centru, ieskaitot *Ringstraße*, ir iekļāvusi Pasaules mantojuma vietu sarakstā.

2. Privātuzņēmums vēlas īstenot projektu *ICV Heumarkt Neu – Neubau Hotel InterContinental, Wiener Eislaufverein WEV* (ICV Jaunais siena tirgus – *InterContinental* viesnīcas pārbūve, Vīnes Ledus sporta klubs; turpmāk tekstā – “*Heumarkt Neu* projekts”) apmēram 250 m attālumā no *Ringstraße* daļas, sauktas *Schubertring*². *Heumarkt Neu* projekts paredz nojaukt esošo *InterContinental* viesnīcu un tās vietā uzbūvēt vairākas jaunas būves, tostarp 19 stāvu augstceltni

¹ Oriģinālvaloda – angļu.

² *Am Heumarkt* iela ir šā objekta dienvidaustrumu robeža; tā tiek uzskatīta par vienu no vecākajām ielām Vīnē.

viesnīcas, komercietelpu, konferenču, atpūtas un biroja telpu vajadzībām, kā arī pazemes slidotavu, sporta halli, peldbaseinu un autostāvvietu 275 automašīnām. Plānots, ka *Heumarkt Neu* projekts aizņems apmēram 1,55 ha lielu platību un būvju kopējā platība būs apmēram 89 000 m².

3. Šis projekts ir izraisījis zināmas pretrunas, ņemot vērā tā tuvumu Vīnes centram, kas ir *UNESCO* Pasaules mantojuma vieta, un iecerētās augstceltnes augstuma iespējamo ietekmi uz pilsētas siluetu. Ar šo lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu *Verwaltungsgericht Wien* (Administratīvā tiesa, Vīne, Austrija) būtībā vaicā, vai dalībvalstij, kas izvēlas noteikt, ka projektiem jāveic ietekmes uz vidi novērtējums, pamatojoties uz limitiem vai kritērijiem, kurus tā ir izraudzījusies, var tikt prasīts veikt šo noteikšanu, individuāli izvērtējot projektu, kas nesasniedz paredzētos limitus vai kritērijus, bet varētu būtiski ietekmēt vidi.

II. Atbilstošās tiesību normas

A. Savienības tiesības

4. Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2011/92/ES (2011. gada 13. decembris) par dažu sabiedrisku un privātu projektu ietekmes uz vidi novērtējumu³, kas grozīta ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2014. gada 16. aprīļa Direktīvu 2014/52/ES⁴, preambulā ir izklāstīti tostarp šādi principi:

- “(7) Attīstības piekrišana valsts un privātiem projektiem, kuriem var būt būtiska ietekme uz vidi, būtu jānodrošina vienīgi pēc tam, kad veikts minēto projektu iespējamās nozīmīgās ietekmes uz vidi novērtējums. Minētais novērtējums būtu jāveic, pamatojoties uz attiecīgu informāciju, ko sniedzis attīstītājs un ko var papildināt iestādes un tā sabiedrības daļa, kurai var būt interese par attiecīgo projektu.
- (8) Projektiem, kas pieder pie konkrētiem tiptiem, ir būtiska ietekme uz vidi, un minētie projekti parasti būtu sistemātiski jānovērtē.
- (9) Citu tipu projektiem var nebūt būtiskas ietekmes uz vidi visos gadījumos, un minētie projekti būtu jānovērtē gadījumos, kad dalībvalstis uzskata, ka tiem var būt būtiska ietekme uz vidi.
- (10) Dalībvalstis var noteikt limitus vai kritērijus, lai noteiktu, kuri šāda veida projekti būtu jānovērtē, pamatojoties uz to ietekmes uz vidi būtiskumu. Nevajadzētu būt prasībai dalībvalstīm katrā gadījumā pārbaudīt projektus, kas nesasniedz minētos limitus vai kas neatbilst minētajiem kritērijiem.
- (11) Nosakot šādus limitus vai kritērijus vai pārbaudot projektus katrā gadījumā, lai noteiktu, kuri projekti būtu jānovērtē, pamatojoties uz to būtisko ietekmi uz vidi, dalībvalstīm būtu jāņem vērā attiecīgie atlasītie kritēriji, kas paredzēti šajā direktīvā. Saskaņā ar subsidiaritātes principu dalībvalstīm ir visērtāk piemērot minētos kritērijus specifiskos gadījumos.”

³ OV 2012, L 26, 1. lpp.

⁴ OV 2014, L 124, 1. lpp.

5. Direktīvas 2011/92 1. panta 1. punktā ir noteikts, ka tā attiecas uz to valsts un privāto projektu⁵ ekoloģiskās ietekmes novērtējumu, kuriem, iespējams, ir nozīmīga ekoloģiska ietekme.

6. Saskaņā ar Direktīvas 2011/92 2. panta 1. punktu:

“Dalībvalstis nosaka visus vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka, pirms tiek dota piekrišana, uz tiem projektiem, kuriem var būt būtiska ietekme uz vidi *inter alia* to rakstura, apjoma vai atrašanās vietas dēļ, attiektos prasība par attīstības piekrišanu un novērtējumu attiecībā uz to ietekmi. Minētie projekti ir noteikti 4. pantā.”

7. Direktīvas 2011/92 3. panta 1. punktā ir noteikts:

“Ietekmes uz vidi novērtējums pienācīgā veidā, ņemot vērā katru atsevišķu gadījumu, nosaka, raksturo un novērtē projekta tiešo un netiešo ietekmi uz šādiem faktoriem:

- a) iedzīvotājiem un cilvēka veselību;
- b) bioloģisko daudzveidību, īpaši ņemot vērā sugas un dzīvotnes, kas aizsargātas ar [Padomes] Direktīvu 92/43/EEK [(1992. gada 21. maijs) par dabisko dzīvotņu, savvaļas faunas un floras aizsardzību (OV 1992, L 206, 7. lpp.)] un [Eiropas Parlamenta un Padomes] Direktīvu 2009/147/EK [(2009. gada 30. novembris) par savvaļas putnu aizsardzību (OV 2010, L 20, 7. lpp.)];
- c) zemi, augsni, ūdeni, gaisu un klimatu;
- d) materiālām vērtībām, kultūras mantojumu un ainavu;
- e) mijiedarbību starp a) līdz d) apakšpunktā minētajiem faktoriem.”

8. Saskaņā ar Direktīvas 2011/92 4. pantu:

“[..]

2. Saskaņā ar 2. panta 4. punktu attiecībā uz II pielikumā uzskaitītajiem projektiem dalībvalstis nolemj, vai projekts jānovērtē saskaņā ar 5. līdz 10. pantu. Dalībvalstis nolemj, izmantojot:

a) katra gadījuma pārbaudes;

vai

b) dalībvalsts noteiktos limitus vai kritērijus.

Dalībvalstis var nolemt piemērot gan a), gan b) apakšpunktā minēto kārtību.

3. Kad ir pārbaudīts katrs gadījums vai ir noteikti limiti vai kritēriji 2. punkta vajadzībām, ņem vērā attiecīgos atlases kritērijus, kas izklāstīti III pielikumā. Dalībvalstis var noteikt limitus vai kritērijus, lai noteiktu, kad projektiem nav nepieciešams ne 4. un 5. punktā paredzētais lēmums, ne ietekmes uz vidi novērtējums, un/vai limitus vai kritērijus, lai noteiktu, kad projektiem jebkurā

⁵ Direktīvas 2011/92 1. panta 2. punktā termins “projekts” ir definēts kā tostarp “celtniecības darbu vai citu ierīkošanu vai programmu izpild[e]”.

gadījumā ir jāveic ietekmes uz vidi novērtējums, nepieņemot par to 4. un 5. punktā minēto lēmumu.

[..]”

9. Direktīvas 2011/92 II pielikuma nosaukums ir “Projekti, kas minēti 4. panta 2. punktā”. Tā 10. punktā ir noteikts, ka “infrastruktūras projekti” ir “pilsētu celtniecības projekti, ietverot tirdzniecības centru un autostāvvietu celtniecību”.

10. Direktīvas 2011/92 III pielikuma nosaukums ir “4. panta 3. punktā minētie atlasē kritēriji (Kritēriji, ar kuru palīdzību nosaka, vai II pielikumā minētajiem projektiem būtu jāveic ietekmes uz vidi novērtējums)”. Tā 1. punktā ir noteikts, ka ir jāņem vērā projektu īpašības, īpaši attiecībā uz a) visa projekta apjomu un dizainu; b) saistību ar citiem esošiem un/vai apstiprinātiem projektiem; c) dabas resursu – jo īpaši zemes, augsnes, ūdens un bioloģiskās daudzveidības – izmantošanu; d) atkritumu rašanos; e) piesārņojumu un traucējumiem; f) būtiskiem ar attiecīgo projektu saistītiem, tostarp klimata pārmaiņu izraisītiem, negadījumu un/vai katastrofu riskiem, ņemot vērā zinātniskus atzinumus; g) riskiem cilvēka veselībai.

11. Ciktāl Direktīvas 2011/92 III pielikuma 2. punkts “Projektu atrašanās vieta”, šķiet, attiecas uz jautājumiem, kas uzdoti šajā lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu, tajā ir noteikts, ka jāņem vērā to ģeogrāfisko apgabalu vides jutīgums, kurus projekti var ietekmēt, īpaši attiecībā uz a) pastāvošo un apstiprināto zemes izmantošanu; b) dabas resursu relatīvo bagātību, pieejamību, kvalitāti un spēju reģenerēties attiecīgajā apgabalā un tā zemes dziļēs; c) dabiskās vides absorbcijas spēju, īpašu uzmanību pievēršot tostarp blīvi apdzīvotām teritorijām, kā arī ainavām un vietām, kas ir nozīmīgas no vēstures, kultūras vai arheoloģijas viedokļa.

12. Direktīvas 2011/92 III pielikuma 3. punktā “Iespējamās ietekmes tips un pazīmes” projektu iespējami būtiskā ietekme uz vidi ir jāizvērtē saistībā ar kritērijiem, kas izklāstīti III pielikuma 1. un 2. punktā, attiecībā uz projekta ietekmi uz šīs direktīvas 3. panta 1. punktā norādītajiem faktoriem, ņemot vērā a) iedarbības apjomu un telpisko izplatību; b) ietekmes raksturu; c) ietekmes pārrobežu raksturu; d) ietekmes intensitāti un sarežģītību; e) ietekmes iespējamību; f) ietekmes paredzamo sākumu, ilgumu, biežumu un atgriezeniskumu; g) ietekmes kumulāciju ar citu esošu un/vai apstiprinātu projektu ietekmi; h) iespēju efektīvi mazināt ietekmi uz vidi.

B. Austrijas tiesības

13. 1993. gada 14. oktobra *Bundesgesetz über die Prüfung der Umweltverträglichkeit (Umweltverträglichkeitsprüfungsgesetz)* (Federālais likums par ietekmes uz vidi novērtējumu; turpmāk tekstā – “IVN likums”)⁶ 1. pantā “Ietekmes uz vidi novērtējuma un sabiedrības līdzdalības uzdevums” pamatlietā piemērojamā versijā⁷ ir noteikts:

“(1) Ietekmes uz vidi novērtējuma (IVN) uzdevums ir, iesaistoties sabiedrībai, profesionāli:

1. noteikt, raksturot un izvērtēt tiešo un netiešo ietekmi, ko projekts rada vai var radīt:

a) cilvēkiem un bioloģiskai daudzveidībai, tostarp dzīvniekiem, augiem un to dzīvotnēm,

⁶ BGBl. Nr. 697/1993.

⁷ BGBl. I Nr. 80/2018.

- b) zemei un augsnei, ūdenim, gaisam un klimatam,
  - c) ainavai, kā arī
  - d) materiālām vērtībām un kultūras mantojumam,
- ieskaitot vairāku ietekmju mijiedarbību,

[..].”

14. Saskaņā ar IVN likuma 3. pantu “Ietekmes uz vidi novērtējuma mērķis”:

“(1) Šā likuma 1. pielikumā uzskaitītajiem projektiem, kā arī šo projektu grozījumiem ir jāveic ietekmes uz vidi novērtējums atbilstoši turpmāk izklāstītajiem noteikumiem. 1. pielikuma 2. un 3. slejā norādītajiem projektiem piemēro vienkāršoto vērtēšanas kārtību. [..]

(2) Attiecībā uz 1. pielikumā minētajiem projektiem, kuri nesasniedz pielikumā noteiktos limitus vai neizpilda pielikumā noteiktos kritērijus, bet kuri tomēr kopā ar citiem projektiem sasniedz attiecīgo limitu vai izpilda attiecīgo kritēriju, iestādei katrā atsevišķā gadījumā ir jālemj, vai kumulācijas rezultātā ir jāreķinās ar būtisku negatīvu ietekmi uz vidi, ko rada piesārņojums vai traucējumi, un tādēļ plānotajam projektam ir jāveic ietekmes uz vidi novērtējums. Kumulācijas kontekstā ņem vērā citus līdzīgus un teritoriāli saistītus esošus vai apstiprinātus projektus vai projektus, kuri ar pilnībā noformētu pieteikumu par atļaujas izdošanu iepriekš ir iesniegti vai saskaņā ar 4. vai 5. pantu ir ierosināti attiecīgajā iestādē. Katrs atsevišķs gadījums nav jāizvērtē, ja plānotā projekta kapacitāte ir mazāka par 25 % no noteiktā limita. Pieņemot lēmumu katrā atsevišķā gadījumā, ņem vērā 5. punkta 1.–3. apakšpunktā minētos kritērijus un piemēro 7. un 8. punktu. Ietekmes uz vidi novērtējumu veic vienkāršotā kārtībā. Katra atsevišķā gadījuma izvērtējumu neveic, ja attīstītājs/attīstītāja pieprasa veikt ietekmes uz vidi novērtējumu.

[..]

(4) Attiecībā uz projektiem, kuriem ir definēta limita vērtība attiecībā uz 1. pielikuma 3. slejā norādītajām konkrētajām aizsargājamām teritorijām, ja šis kritērijs ir izpildīts, iestāde katrā atsevišķā gadījumā, ņemot vērā ietekmes uz vidi apmēru un seku ilglaicību, lemj, vai ir gaidāmas būtiskas nelabvēlīgas sekas aizsargājamai dzīvotnei (2. pielikuma B kategorija) vai aizsardzības mērķim, ar kādu tika izveidota aizsargājamā teritorija (2. pielikuma A, C, D un E kategorija). Šis izvērtēšanas vajadzībām 2. pielikuma A, C, D un E kategorijas aizsargājamās teritorijas ņem vērā tikai tad, ja procedūras sākšanas dienā tās jau ir noteiktas par kopienas nozīmes vietām vai arī iekļautas kopienas nozīmes vietu sarakstā (2. pielikuma A kategorija). Ja ir gaidāma būtiska nelabvēlīga ietekme, veic ietekmes uz vidi novērtējumu. Pieņemot lēmumu katrā atsevišķā gadījumā, ņem vērā 5. punkta 1.–3. apakšpunktā minētos kritērijus un piemēro 7. un 8. punktu. Katra atsevišķā gadījuma izvērtējumu neveic, ja attīstītājs/attīstītāja pieprasa veikt ietekmes uz vidi novērtējumu.

(4.a) Attiecībā uz projektiem, kuriem 1. pielikuma 3. slejā ir sniegti īpaši nosacījumi, kas atšķiras no 4. punktā norādītajiem, un ja šie nosacījumi ir izpildīti, iestāde katrā atsevišķā gadījumā, piemērojot 7. punktu, noskaidro, vai ir gaidāma būtiska negatīva vai nelabvēlīga ietekme uz vidi, kā noteikts 1. panta 1. punkta 1. apakšpunktā. Ja iestāde konstatē, ka šāda ietekme ir gaidāma, veic ietekmes uz vidi novērtējumu vienkāršotā kārtībā. Katra atsevišķā gadījuma izvērtējumu neveic, ja attīstītājs/attīstītāja pieprasa veikt ietekmes uz vidi novērtējumu.

(5) Pieņemot lēmumu katrā atsevišķā gadījumā, iestāde attiecīgā gadījumā ņem vērā šādus kritērijus:

1. projekta īpašības (projekta lielumu, dabas resursu izmantošanu, atkritumu radišanu, vides piesārņojumu un traucējumus, projekta pakļautību nopietnu nelaimes gadījumu un/vai dabas katastrofu riskiem, tostarp riskiem, ko izraisa klimata pārmaiņas, ņemot vērā zinātniskas atziņas, riskus cilvēka veselībai);
2. projekta atrašanās vietu (vides jutīgumu, ņemot vērā pastāvošo vai apstiprināto zemes izmantošanu, dabas resursu relatīvo bagātību, kvalitāti un reģenerācijas spēju attiecīgajā apgabalā un tā zemes dziļēs, attiecīgajā gadījumā dabiskās vides absorbcijas spēju, ņemot vērā 2. pielikumā uzskaitītās teritorijas);
3. projekta iespējamās ietekmes uz vidi pazīmes (ietekmes veidu, apmēru un telpisko izplatību), ietekmes pārrobežu raksturu, ietekmes intensitāti un sarežģītību, ietekmes paredzamo sākumu, ietekmes iespējamību, ietekmes ilgumu, biežumu un atgriezeniskumu, iespēju efektīvi novērst vai mazināt ietekmi), kā arī ietekmes uz vidi izmaiņas, ko rada projekta īstenošana salīdzinājumā ar situāciju, ja projekts netiek īstenots.

Projektiem, kas uzskaitīti 1. pielikuma 3. slejā, ietekmes izmaiņas novērtē attiecībā uz aizsargāto teritoriju. [..]

(6) Projektiem, kuriem jāveic novērtējums saskaņā ar 1., 2. vai 4. punktu, atļauju izsniedz tikai pēc ietekmes uz vidi novērtējuma pabeigšanas vai katra atsevišķa gadījuma izvērtēšanas. Jebkādi sniegti paziņojumi juridisku spēku iegūst tikai pēc ietekmes uz vidi novērtējuma pabeigšanas. Atļaujas, kas izdotas, pārkāpjot šo normu, 39. panta 3. punktā norādītā kompetentā iestāde var atzīt par spēkā neesošām trīs gadu laikā.

(7) Iestādei, pamatojoties uz attīstītāja/attīstītājas, attiecīgās iestādes vai vides tiesībsarga [*Umweltanwalt*] pieteikumu, ir jālemj, vai attiecīgajam projektam atbilstoši šim likumam jāveic ietekmes uz vidi novērtējums un kurus no 1. pielikumā vai 3.a panta 1.–3. punktā norādītajiem kritērijiem šis projekts izpilda. Šo lēmumu iestāde var pieņemt arī pēc savas ierosmes. [..]

[..]

(9) Ja iestāde saskaņā ar 7. punktu nolemj, ka projektam nav jāveic ietekmes uz vidi novērtējums, saskaņā ar 19. panta 7. punktu atzītā vides aizsardzības organizācija vai saskaņā ar 19. panta 1. punkta 1. apakšpunktu noteiktais kaimiņš ir tiesīgs celt prasību Federālajā administratīvajā tiesā. Šādai vides aizsardzības organizācijai vai šādam kaimiņam no publicēšanas internetā dienas jāsākas piekļuve administratīvās lietas materiāliem. Vides aizsardzības organizācijas *locus standi* nolūkos izšķiroša ir saskaņā ar 19. panta 7. punktu izdotajā atzišanas administratīvajā rīkojumā noteiktās darbības ģeogrāfiskā teritorija.

[..]”

15. IVN likuma 1. pielikumā ir sīki norādīti projekti, kuriem jāveic ietekmes uz vidi novērtējums. Tā 1. slejā uzskaitīti projekti, kuriem jāveic regulāri ietekmes uz vidi novērtējumi. Tā 2. slejā uzskaitīti projekti, kuriem jāveic ietekmes uz vidi novērtējumi vienkāršotā kārtībā. Tā 3. slejā uzskaitīti projekti, kuriem vajadzību veikt vienkāršotu ietekmes uz vidi novērtējumu izvērtē katrā

konkrētā gadījumā atsevišķi. Pilsētvides celtniecības projekti⁸, kuru zemes platība ir vismaz 15 ha un būvju kopējā platība pārsniedz 150 000 m², ir uzskaitīti minētā pielikuma 2. slejā⁹. IVN likuma 1. pielikuma 3. slejā ir noteikts, ka tā “3. panta 2. punktu piemēro [pilsētvides celtniecības projektiem] ar nosacījumu, ka tiek ņemta vērā pēdējo piecu gadu laikā apstiprināto kapacitāšu summa, tostarp pieprasītā kapacitāte vai attiecīgi kapacitātes palielināšana”.

16. IVN likuma 2. pielikumā ir noteikts, kādu kategoriju aizsargājamām teritorijām ir piemērojama arī 3. sleja. UNESCO Pasaules mantojuma vietas, kas uzskaitītas saskaņā ar Konvencijas par pasaules kultūras un dabas mantojuma aizsardzību¹⁰ 11. panta 2. punktu, ir “īpaši aizsargājamas teritorijas”, kas ir A kategorijas aizsargājamās teritorijas.

III. Strīds pamatlietā un lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu

17. 2017. gada 17. oktobrī *WertInvest Hotelbetriebs GmbH* lūdza *Wiener Landesregierung* (Vīnes federālās zemes pārvalde, Austrija) izdot apliecinājumu, ka *Heumarkt Neu* projektam nav jāveic ietekmes uz vidi novērtējums.

18. 2018. gada 16. oktobrī *Wiener Landesregierung* (Vīnes federālās zemes pārvalde) nolēma, ka *Heumarkt Neu* projektam nav jāveic ietekmes uz vidi novērtējums. Tā uzskatīja, ka projekts nepārsniedz IVN likuma 1. pielikuma 18. punkta b) apakšpunktā minētos limitus. IVN likuma 3. panta 2. punktā minētais kumulācijas noteikums netika piemērots, jo projekta kapacitāte bija mazāka par 25 % no piemērojamā limita.

19. 2018. gada 30. novembrī *WertInvest Hotelbetrieb* lūdza *Magistrat der Stadt Wien* (Vīnes pilsētas administrācija, Austrija) izsniegt būvatļauju *Heumarkt Neu* projektam.

20. Vairāki kaimiņi un kāda vides aizsardzības organizācija sāka tiesvedību, apstrīdot 2018. gada 16. oktobra lēmumu *Bundesverwaltungsgericht* (Federālā administratīvā tiesa, Austrija). Šajā tiesvedībā *WertInvest Hotelbetrieb* atsauc savu lūgumu izsniegt apliecinājumu, ka projektam nav nepieciešams ietekmes uz vidi novērtējums. Kaut arī šis lūgums bija atsaukts, 2019. gada 9. aprīlī *Bundesverwaltungsgericht* (Federālā administratīvā tiesa) pēc savas ierosmes nolēma, ka *Heumarkt Neu* projektam ir piemērojams vienkāršots ietekmes uz vidi novērtējums. Tā uzskatīja, ka Austrijas likumdevējs procedūrā, kuras rezultātā izsniedz atļaujas pilsētvides celtniecības projektiem, nav pietiekami ņēmis vērā vajadzību aizsargāt IVN likuma 2. pielikumā minētās A kategorijas aizsargājamās teritorijas¹¹. Tā piebilda, ka *Heumarkt Neu* projekts ir parādījis, ka projekti, kas nesasniedz IVN likuma 1. pielikuma 2. slejā noteiktos limitus, var būtiski ietekmēt aizsargāto UNESCO Pasaules mantojuma vietu. Šā iemesla dēļ *Bundesverwaltungsgericht* (Federālā administratīvā tiesa) secināja, ka Direktīva 2011/92 ir nepareizi transponēta Austrijas tiesībās un ka tāpēc bija jāizvērtē vajadzība veikt ietekmes uz vidi novērtējumu, atsaucoties uz pašu *Heumarkt Neu* projektu.

⁸ IVN likuma 1. pielikuma 3.a zemsvītras piezīmē pilsētvides celtniecības projekti tiek definēti kā “integrētas daudzfunkcionālas apbūves attīstības projekti, katrā ziņā ar dzīvojamām un komercdarbībai paredzētām ēkām, tostarp ielām, kas izbūvētas piekļuvei šiem objektiem, un infrastruktūras objektiem, kas sniedzas ārpus attiecīgā projekta teritorijas. Pilsētvides celtniecības projektus vai to daļas pēc īstenošanas vairs neuzskata par pilsētvides celtniecības projektiem šīs zemsvītras piezīmes izpratnē”.

⁹ IVN likuma 1. pielikuma 18. punkta b) apakšpunkts.

¹⁰ Pieņemta Vispārējā konferencē un parakstīta Parīzē 1975. gada 17. decembrī.

¹¹ IVN likuma 1. pielikuma 18. punkta b) apakšpunkts.

21. *WertInvest Hotelbetrieb* un *Wiener Landesregierung* (Vīnes federālās zemes pārvalde) pārsūdzēja šo lēmumu *Verwaltungsgerichtshof* (Augstākā administratīvā tiesa, Austrija). 2021. gada 25. jūnijā *Verwaltungsgerichtshof* (Augstākā administratīvā tiesa) atcēla *Bundesverwaltungsgericht* (Federālā administratīvā tiesa) spriedumu un nolēma – tā kā *WertInvest Hotelbetrieb* ir atsaukusi savu lūgumu sniegt apliecinājumu, ka projektam nav nepieciešams ietekmes uz vidi novērtējums, *Bundesverwaltungsgericht* (Federālā administratīvā tiesa) kompetencē nav bijis lemt par šo jautājumu. 2021. gada 15. jūlijā *Bundesverwaltungsgericht* (Federālā administratīvā tiesa) nosprieda – tā kā minētais lūgums sniegt apliecinājumu ir atsaukts, *Wiener Landesregierung* (Vīnes federālās zemes pārvalde) 2018. gada 16. oktobra lēmums ir spēkā neesošs.

22. Šīs tiesvedības laikā *WertInvest Hotelbetrieb* lūgums izsniegt būvatļauju tika skatīts *Magistrat der Stadt Wien* (Vīnes pilsētas administrācija). Tā kā šī administrācija nebija pieņēmusi lēmumu saistībā ar šo lūgumu sešu mēnešu laikā pēc tā iesniegšanas, 2021. gada 12. martā *WertInvest Hotelbetrieb* cēla prasību *Verwaltungsgericht Wien* (Administratīvā tiesa, Vīne) par bezdarbību, lūdzot *Magistrat der Stadt Wien* (Vīnes pilsētas administrācija) izdot šo būvatļauju, jo minētā lēmuma pieņemšanai nav bijis nepieciešams ietekmes uz vidi novērtējums.

23. Lai lemtu par *Magistrat der Stadt Wien* (Vīnes pilsētas administrācija) bezdarbību, *Verwaltungsgericht Wien* (Administratīvā tiesa, Vīne) uzskata, ka ir jākonstatē, vai *Heumarkt Neu* projektam ir bijis jāveic ietekmes uz vidi novērtējums, un norāda, ka tas ir viens no būtiskākajiem pilsētvides celtniecības projektiem, kas Vīnē īstenots kopš 2. pasaules kara beigām. Tā arī uzsver, ka 2019. gada 10. oktobrī Eiropas Komisija ir nosūtījusi oficiāla paziņojuma vēstuli Austrijas valdībai¹², kurā tā norāda uz vairākām problēmām saistībā ar Direktīvas 2011/92 pārņemšanu Austrijas tiesību aktos¹³ – it īpaši ir noteikti neatbilstoši limiti, un rezultātā praksē nav jāveic ietekmes uz vidi novērtējums visiem nozīmīgajiem pilsētvides celtniecības projektiem (piemēram, *Heumarkt Neu* projektam).

24. Šādos apstākļos *Verwaltungsgericht Wien* (Administratīvā tiesa, Vīne) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

“1) Vai [Direktīva 2011/92] nepieļauj tādu valsts tiesisko regulējumu, kas “pilsētu celtniecības projekta” ietekmes uz vidi novērtējumu pakārto gan nosacījumam, ka jābūt sasniegtam zemes platības apguves limitam vismaz 15 ha apmērā, kā arī būvju kopējās platības limitam virs 150 000 m², gan nosacījumam, ka tam jābūt kopējas daudzfunkcionālas apbūves attīstības projektam, katrā ziņā ar dzīvojamām un komercdarbībai paredzētām ēkām, tostarp ielām, kas izbūvētas piekļuvei šiem objektiem, un infrastruktūras objektiem, kas sniedzas ārpus attiecīgā projekta teritorijas? Vai šajā ziņā nozīme ir faktam, ka valsts tiesību aktos īpaši nosacījumi ir paredzēti:

- tematiskiem vai atrakciju parkiem, sporta stadioniem vai golfa laukumiem (sasniedzot noteiktu zemes platības lielumu vai attiecīgi noteiktu autostāvvietu skaitu),
- rūpniecības vai uzņēmējdarbības parkiem (sasniedzot noteiktu zemes platības lielumu),
- tirdzniecības centriem (sasniedzot noteiktu zemes platības lielumu vai attiecīgi noteiktu autostāvvietu skaitu),

¹² C(2019) 6680 final.

¹³ INFR(2019)2224.

- tūristu izmitināšanas uzņēmumiem, tādiem kā viesnīcas vai brīvdienu ciemati, ieskaitot palīgtelpas (sasniedzot noteiktu gultu skaitu vai attiecīgi noteiktu zemes platības lielumu, attiecinot to uz teritoriju ārpus slēgtiem dzīvojamajiem rajoniem), un
  - publiski pieejamām autostāvvietām vai garāžām (sasniedzot noteiktu autostāvvietu skaitu)?
- 2) Vai [Direktīvā 2011/92] – it īpaši, ņemot vērā [šīs direktīvas] III pielikuma 2. punkta c) apakšpunkta viii) punktā noteikto, ka, lemjot, vai [tās] II pielikumā minētiem projektiem ir jāveic ietekmes uz vidi novērtējums, ir jāņem vērā arī “ainavas, kas ir nozīmīgas no vēstures, kultūras un arheoloģijas viedokļa”, – ir izvirzīta prasība attiecībā uz teritorijām, kas ir īpaši nozīmīgas no vēstures, kultūras, pilsētvides vai arhitektūras viedokļa, kā, piemēram, UNESCO Pasaules mantojuma vietas, paredzēt zemākus limitus vai vieglākus kritērijus (par tiem, kas minēti pirmajā jautājumā)?
- 3) Vai [Direktīva 2011/92] nepieļauj tādu valsts tiesisko regulējumu, atbilstoši kuram, vērtējot “pilsētu celtniecības projektu” pirmā jautājuma izpratnē, apvienošanu (kumulāciju) ar citiem līdzīgiem un teritoriāli saistītiem projektiem veic ierobežotā apjomā, ņemot vērā tikai pēdējo piecu gadu laikā apstiprināto kapacitāšu summu, tostarp pieprasīto kapacitāti vai attiecīgi kapacitātes palielināšanu, turklāt pilsētvides celtniecības projektu vai attiecīgi projekta daļas pēc to īstenošanas konceptuāli vairs neuzskata par pilsētvides celtniecības projektu un gadījumā, ja plānotā projekta kapacitāte nesasniedz limitus 25 % apjomā, netiek veikts individuāls konstatējums par to, vai kumulācijas rezultātā jārēķinās ar būtisku negatīvu ietekmi uz vidi, kuru rada piesārņojums vai traucējumi, un tādēļ plānotajam projektam ir jāveic ietekmes uz vidi novērtējums?
- 4) Ja atbilde uz pirmo un/vai otro jautājumu ir apstiprinoša:
- vai gadījumā, ja ir pārsniegta dalībvalstīm piešķirtā rīcības brīvība, novērtējumā, kas valsts iestādēm (atbilstoši – izskatāmajā lietā tieši piemērojamiem – [Direktīvas 2011/92] 2. panta 1. punkta, kā arī 4. panta 2. un 3. punkta noteikumiem) jāveic katrā atsevišķā gadījumā par to, vai attiecīgajam projektam var būt būtiska ietekme uz vidi un tādēļ projektam ir jāveic ietekmes uz vidi novērtējums, var aprobežoties tikai ar to, ka ņem vērā noteiktus aizsardzības aspektus, kā, piemēram, noteiktas teritorijas aizsardzības mērķi, vai arī šādā gadījumā ir jāņem vērā visi [Direktīvas 2011/92] III pielikumā minētie kritēriji un aspekti?
- 5) Vai [Direktīva 2011/92], īpaši – ņemot vērā šīs direktīvas 11. pantā ietvertās tiesību aizsardzības prasības, pieļauj situāciju, ka ceturtajā jautājumā minēto novērtējumu vispirms veic iesniedzējtiesa (būvatļaujas izdošanas procedūrā un izvērtējot savu jurisdikciju), kuras tiesvedībā “sabiedrībai” saskaņā ar valsts tiesību aktu prasībām puses statuss piemīt vien ļoti ierobežotā apmērā un pret kuras lēmumiem “attiecīgās sabiedrības daļas” locekļiem [Direktīvas 2011/92] 1. panta 2. punkta d) un e) apakšpunkta izpratnē ir pieejama vien ļoti ierobežota tiesību aizsardzība? Vai, atbildot uz šo jautājumu, nozīme ir tam, ka atbilstoši valsts tiesiskajai situācijai – neskarot iespēju pieņemt lēmumu pēc savas ierosmes – tikai attīstītājs, attiecīgā iestāde vai vides tiesībsargs [*Umweltanwalt*] var pieprasīt izdot atsevišķu lēmumu par to, vai projektam ir jāveic ietekmes uz vidi novērtējums?
- 6) Vai [Direktīva 2011/92] “pilsētu celtniecības projektu” gadījumā atbilstoši tās II pielikuma 10. punkta b) apakšpunktam paredz, ka pirms vai līdztekus nepieciešamam ietekmes uz vidi novērtējumam vai attiecīgi – pirms konkrētā gadījumā ir pabeigts vērtēt ietekmi uz vidi, kam jāprecizē nepieciešamība veikt ietekmes uz vidi novērtējumu, var izdot būvatļauju atsevišķiem

būvobjektiem, kas ir daļa no kopējā pilsētvides celtniecības projekta, turklāt būvniecības lietas kontekstā netiek visaptveroši vērtēta ietekme uz vidi [Direktīvas 2011/92] izpratnē un sabiedrībai tiesvedībā puses statuss piemīt vien ierobežotā apmērā?”

25. Rakstveida apsvērumus iesniedza *WertInvest Hotelbetrieb*, Austrijas valdība un Komisija. 2022. gada 14. septembra tiesas sēdē minētie lietas dalībnieki, kā arī *Magistrat der Stadt Wien* (Vīnes pilsētas administrācija) un *Verein Alliance for Nature* sniedza mutvārdu paskaidrojumus un atbildēja uz Tiesas jautājumiem.

26. Saskaņā ar Tiesas pieprasījumu šajos secinājumos izvērtēšu pirmos četrus iesniedzējtiesas uzdotos jautājumus.

IV. Izvērtējums

A. Par pieņemamību

27. *WertInvest Hotelbetrieb* norāda, ka šis lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu esot noraidāms kā nepieņemams, jo *Heumarkt Neu* projekts nav pilsētvides celtniecības projekts Direktīvas 2011/92 izpratnē. Tā apgalvo, ka visas pārējās ēkas, izņemot augstceltni, objektā jau pastāv un tiks vienīgi atjaunotas. Turklāt vai pakārtoti – trešais jautājums esot hipotētisks. Rīkojumā par prejudiciālo jautājumu uzdošanu nav norādīts, ka *Heumarkt Neu* projekta teritorijā būtu kādi līdzīgi projekti, tāpēc šis jautājums esot nepieņemams.

28. Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru sadarbībā, kas noteikta ar LESD 267. pantu, tikai valsts tiesai, kas izskata lietu un kas ir atbildīga par pieņemamo tiesas nolēmumu, ņemot vērā lietas īpatnības, ir jāizvērtē gan tas, cik lielā mērā prejudiciālais nolēmums ir nepieciešams sprieduma taisīšanai, gan arī to jautājumu atbilstība, kurus tā uzdod Tiesai. Līdz ar to Tiesai principā ir jāsniedz nolēmums, ja valsts tiesas uzdotie jautājumi attiecas uz Savienības tiesību interpretāciju¹⁴. Atteikties lemt par valsts tiesas uzdotu prejudiciālo jautājumu Tiesa var tikai tad, ja ir acīmredzams, ka Savienības tiesību interpretācijai nav nekāda sakara ar pamatlietas apstākļiem vai tās priekšmetu, ja problēmai ir hipotētisks raksturs vai arī ja Tiesai nav zināmi faktiskie un tiesiski apstākļi, kas vajadzīgi, lai sniegtu lietderīgu atbildi uz tai uzdotajiem jautājumiem¹⁵.

29. *WertInvest Hotelbetrieb* apgalvo, ka *Heumarkt Neu* projekts nav “pilsētu celtniecības projekts” Direktīvas 2011/92 izpratnē. Ņemot vērā, ka arguments, kas tika sniegts *WertInvest Hotelbetrieb* vārdā, ir pamatots ar to, kā tā interpretē Savienības tiesību normas, nav pārsteigums, ka iesniedzējtiesa uzskata, ka tai pašai ir jālūdz Tiesas palīdzība, lai atbildētu uz to. Tādējādi, šķiet, varētu nešaubīties, ka šis lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir pieņemams.

30. Attiecībā uz trešā jautājuma pieņemamību, lai arī rīkojumā par prejudiciālā jautājuma uzdošanu nav norādīti citi līdzīgi projekti, kas tiek plānoti vai īstenoti tajā pašā teritorijā, ņemot vērā *Heumarkt Neu* projekta atrašanās vietu un tā kumulatīvo saistību ar citiem esošiem un/vai apstiprinātiem projektiem Direktīvas 2011/92 III pielikuma 1. punkta b) apakšpunkta un 3. punkta g) apakšpunkta izpratnē, šo jautājumu nevar uzskatīt par tīri hipotētisku iepriekš minētās judikatūras izpratnē.

¹⁴ Skat. spriedumu, 2022. gada 13. janvāris, *Regione Puglia* (C-110/20, EU:C:2022:5, 23. punkts un tajā minētā judikatūra).

¹⁵ Skat. spriedumu, 2022. gada 13. janvāris, *Regione Puglia* (C-110/20, EU:C:2022:5, 24. punkts un tajā minētā judikatūra).

31. Tāpēc ierosinu Tiesai atbildēt uz pirmajiem četriem jautājumiem, kas uzdoti lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu.

B. Par pirmo un otro prejudiciālo jautājumu

32. Ar pirmo un otro jautājumu, uz kuriem var atbildēt vienkopus, iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai Direktīvas 2011/92 4. panta 2. un 3. punktam kopsakarā ar tās II pielikuma 10. punkta b) apakšpunktu un III pielikuma 2. punkta c) apakšpunkta viii) punktu ir pretrunā valsts tiesiskais regulējums, kas paredz, ka pilsētvides celtniecības projektiem ietekmes uz vidi novērtējumu piemēro tikai tad, ja tie tiek īstenoti vismaz 15 ha platībā un to kopējā apbūves platība ir vismaz 150 000 m², neņemot vērā, ka šie projekti atrodas vietās, kas ir nozīmīgas no vēstures, kultūras un arheoloģijas viedokļa, piemēram, UNESCO Pasaules mantojuma vietās.

33. *WertInvest Hotelbetriebe* atgādina, ka ar Direktīvu 2011/92 dalībvalstīm ir dota liela rīcības brīvība noteikt limitus vai kritērijus, kuri rada pienākumu pilsētvides celtniecības projektiem veikt ietekmes uz vidi novērtējumu. Attiecīgie limiti, kas noteikti IVN likumā, nepārsniedz šīs rīcības brīvības robežas. Kā norāda *WertInvest Hotelbetriebe*, pilsētvides celtniecības projektiem, kas nesasniedz limitus, piemēram, IVN likumā noteiktos limitus, visticamāk, nav būtiskas ietekmes uz vidi. Proti, šādiem pilsētvides celtniecības projektiem nav jāveic izvērtējums katrā atsevišķā gadījumā, lai noteiktu, vai tiem ir nepieciešams ietekmes uz vidi novērtējums, pat ja tie atrodas UNESCO Pasaules mantojuma vietā.

34. Šo secinājumu 23. punktā minētās pārkāpuma procedūras dēļ Austrijas valdība nesniedza apsvērumus par pirmo un otro jautājumu.

35. Tiesas sēdē *Magistrat der Stadt Wien* (Vīnes pilsētas administrācija) norādīja, ka *Heumarkt Neu* projektu nevar uzskatīt par pilsētvides celtniecības projektu ar Austrijas tiesību aktiem transponētās Direktīvas 2011/92 izpratnē. Tomēr tā atzina, ka pat maza mēroga projekts var būtiski ietekmēt vidi, it īpaši, ja tas atrodas UNESCO Pasaules mantojuma vietā. Lai arī tā apgalvoja, ka *Heumarkt Neu* projekts būtiski neietekmē vidi, atbildē uz Tiesas uzdotajiem jautājumiem tā pieļāva, ka nav iespējams izslēgt ietekmi uz vidi, ja netiek veikts ietekmes uz vidi novērtējums.

36. Komisija norāda, ka termins “pilsētu celtniecības projekti”. Direktīvā 2011/92 nav definēts. Tomēr tās II pielikuma 10. punkta b) apakšpunktā kā šādu projektu piemēri ir norādīta tirdzniecības centru un autostāvvietu būvniecība. Ņemot vērā minētās direktīvas mērķi, termins “pilsētu celtniecības projekti” tādējādi attiecas uz ēkām un sabiedriskām telpām, kuras, ņemot vērā to raksturu, lielumu vai atrašanās vietu, ietekmē vidi veidā, ko var salīdzināt ar tirdzniecības centru un autostāvvietu radīto ietekmi. Tā šo apgalvojumu pamato ar diviem argumentiem.

37. Pirmkārt, lai gan Komisija atzīst, ka Direktīva 2011/92 sniedz dalībvalstīm plašu rīcības brīvību noteikt to pilsētvides celtniecības projektu kategorijas, kurām tiek veikts ietekmes uz vidi novērtējums, tās 2. panta 1. punktā ir prasīts dalībvalstīm nodrošināt, ka projektiem, kuri to rakstura, lieluma vai atrašanās vietas dēļ varētu būtiski ietekmēt vidi, ietekmes uz vidi novērtējums tiek veikts. Ja projektiem, kas var būtiski ietekmēt vidi, dalībvalsts nosaka limitus, neņemot vērā pilsētvides celtniecības projekta raksturu, lielumu vai atrašanās vietu, tā pārsniedz savas rīcības brīvības robežas.

38. Komisija norāda, ka, atsaucoties uz tādiem faktoriem kā flora un fauna, grunts, ūdens, klimats vai kultūras mantojums, pat maza mēroga projekts var radīt būtisku ietekmi uz vidi, ja tas atrodas jutīgā teritorijā. Šajā kontekstā tā atsaucas uz Direktīvas 2011/92 III pielikumu, kurā sniegti atlases kritēriji, lai noteiktu, vai projektiem ir piemērojams ietekmes uz vidi novērtējums saskaņā ar tās 4. panta 3. punktu. Minētās direktīvas III pielikuma 2. punkta c) apakšpunkta viii) punktā saistībā ar “projektu atrašanās vietu” ir noteikts, ka ir jāņem vērā to ģeogrāfisko apgabalu vides jutīgums, kurus projekti var ietekmēt, it īpaši – dabiskās vides absorbcijas spēja, ieskaitot ainavas, kas ir nozīmīgas no vēstures, kultūras un arheoloģijas viedokļa. Šajā ziņā Komisija apgalvo, ka augstceltnes būvniecības projekts vietā, kurai ir vēsturiska vērtība, var nopietni ietekmēt vidi, pat ja šis projekts aizņem samērā pieticīgu teritoriju.

39. Ievērojot iepriekš minēto, Komisija uzskata – tā kā IVN likumā netiek ņemta vērā pilsētvides celtniecības projektu atrašanās vieta, it īpaši vietās, kas ir nozīmīgas no vēstures vai kultūras viedokļa, kā tas ir saistībā ar projektu pamatlietā, tas neatbilst Direktīvai 2011/92.

40. Otrkārt, Komisija norāda, ka valsts tiesību aktos noteiktie limiti praksē nedrīkst nozīmēt, ka nav pienākuma veikt ietekmes uz vidi novērtējumu attiecībā uz noteiktām projektu kategorijām, kā tas, šķiet, ir IVN likuma gadījumā. Komisija atzīmē, ka Austrijas iestādes ir norādījušas – laikposmā no 2005. gada līdz 2019. gadam saskaņā ar minēto tiesību aktu 53 no 59 pilsētvides celtniecības projektiem nebija jāveic ietekmes uz vidi novērtējums.

41. Manuprāt, pirmais un otrais iesniedzējtiesas jautājums rada divus problēmjautājumus: ko nozīmē termins “pilsētvides celtniecības projekts” kontekstā, kad dažas ēkas, kas ir projekta sastāvdaļa, jau pastāv objektā pirms projekta sākšanas; un vai Direktīvai 2011/92 atbilst tāds valsts tiesiskais regulējums, kas paredz, ka ietekmes uz vidi novērtējums jāveic tikai tad, ja projekts sasniedz konkrētus limitus, kuri noteikti, atsaucoties uz aizņemto zemes platību un kopējo apbūves platību.

42. Attiecībā uz pirmo no šiem problēmjautājumiem Direktīvas 2011/92 1. panta 2. punkta a) apakšpunktā termins “projekts” tiek definēts kā celtniecības darbu vai citu ierīkošanu vai programmu izpilde. Lai gan minētajā direktīvā nav definēts pats termins “pilsētu celtniecības projekts”, tās II pielikuma 10. punkta b) apakšpunktā ir sniegts nepilnīgs uzskaitījums, kurā piemēra veidā minēti divi pilsētvides celtniecības projekti, proti, tirdzniecības centru un autostāvvietu celtniecība. Saskaņā ar Komisijas dokumentu par Direktīvas 2011/92 I un II pielikumā sniegto projektu kategoriju definīciju interpretāciju¹⁶ pilsētvides celtniecības projektu kategorija ir interpretējama plaši, iekļaujot tādus projektus kā autobusu garāžas vai vilcienu depo, mājokļu attīstīšana, slimnīcas, universitātes, sporta stadioni, kinoteātri, teātri, koncertzāles un citi kultūras centri¹⁷. Ievērojot šo pieeju, Tiesa ir atzinusi, ka atpūtas centra būvniecība, kurā ietverts kinoteātra komplekss, ir pilsētvidē esošs celtniecības projekts¹⁸.

43. Tiesa daudzkārt ir atzinusi, ka Direktīvas 2011/92 piemērošanas joma ir plaša un tās mērķis ir ļoti plašs¹⁹. Tās judikatūrā ir norādīts, ka vārds “projekts” ietver esošas būves pārveides darbus²⁰. Turklāt projekta jēdziena attiecināšana vien uz infrastruktūras būvniecību, neietverot esošo būvju

¹⁶ IVN direktīvas I un II pielikumā sniegto projektu kategoriju definīciju interpretācija, 2015, 49. un 50. lpp.; pieejama tiešsaistē https://ec.europa.eu/environment/eia/pdf/cover_2015_en.pdf.

¹⁷ Turpat, 51. lpp.

¹⁸ Spriedums, 2006. gada 16. marts, Komisija/Spānija (C-332/04, nav publicēts, EU:C:2006:180, 83.–87. punkts).

¹⁹ Spriedums, 2008. gada 28. februāris, *Abraham* u.c. (C-2/07, EU:C:2008:133, 32. punkts), un 2018. gada 31. maijs, Komisija/Polija (C-526/16, nav publicēts, EU:C:2018:356, 54. punkts).

²⁰ Skat. spriedumus, 2008. gada 28. februāris, *Abraham* u.c. (C-2/07, EU:C:2008:133, 23. un 33. punkts), un 2011. gada 17. marts, *Brussels Hoofdstedelijk Gewest* u.c. (C-275/09, EU:C:2011:154, 27. punkts).

uzlabošanas vai paplašināšanas darbus, šķiet, ir pretrunā minētās direktīvas mērķiem. Piemērojot šādu ierobežotu interpretāciju, sekas būtu tādas, ka visus esošu būvju pārveides darbus neatkarīgi no to apmēra varētu veikt, neņemot vērā pienākumus, kas izriet no Direktīvas 2011/92, tādējādi tādās apstākļos netiktu piemērotas tajā noteiktās tiesību normas²¹.

44. No šiem apsvērumiem izriet, ka nojaukšanas darbiem arī ir jābūt “projektiem” Direktīvas 2011/92 izpratnē. Pilsētvides celtniecības projekti bieži vien ietver esošu vēsturiskas un kultūras nozīmes būvju nojaukšanu. Lai novērtētu, kā šie projekti ietekmē tostarp kultūras mantojumu, tiem nedrīkst nepiemērot ietekmes uz vidi novērtējuma procesu, ko paredz Direktīva 2011/92²². Integrēts daudzfunkcionāls attīstības projekts, kurā ietilpst dzīvojamās ēkas un komercēkas, tādējādi ir pilsētvides celtniecības projekts šīs direktīvas izpratnē, tostarp, ja šādā projektā paredzēta gan esošo būvju atjaunošana, gan jaunu ēku būvniecība.

45. Attiecībā uz manis identificēto otro problēmjaudājumu, proti, vai valsts tiesiskajā regulējumā var paredzēt, ka ietekmes uz vidi novērtējums jāveic tikai tad, ja projekts sasniedz konkrētus limitus, kas noteikti, pamatojoties uz aizņemto zemes platību un kopējo apbūves platību, Direktīvas 2011/92 4. panta 2. punktā ir noteikts, ka attiecībā uz II pielikumā uzskaitītajiem projektiem dalībvalstis nolemj, vai tie jānovērtē saskaņā ar 5.–10. pantu. Dalībvalstis to nolemj, izvērtējot katru gadījumu atsevišķi vai nosakot limitus vai kritērijus. Saskaņā ar Direktīvas 2011/92 4. panta 3. punktu, kad katra gadījuma pārbaude tiek veikta vai ir noteikti limiti vai kritēriji, kas šim mērķim paredzēti šā panta 2. punktā, ņem vērā attiecīgos atlasē kritērijus, kas paredzēti III pielikumā²³.

46. Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru, lai gan Direktīvas 2011/92 4. panta 2. punktā paredzēts, ka dalībvalstīm ir dota rīcības brīvība noteikt konkrētus projektu veidus, kuriem jāveic novērtējums, vai arī tās var noteikt kritērijus un/vai limitus, kas šajā nolūkā ir jāpiemēro, šo rīcības brīvību ierobežo tās 2. panta 1. punktā minētais pienākums novērtēt ietekmi uz vidi tiem projektiem, kuriem var būt būtiska ietekme uz vidi, īpaši – ņemot vērā to raksturu, lielumu vai atrašanās vietu²⁴.

47. Ņemot vērā piesardzības principu, uz kuru pamatojoties Eiropas Savienība cenšas panākt augsta līmeņa aizsardzību vides tiesību jomā un uz kuru atsaucoties ir jāinterpretē Direktīva 2011/92, būtisku seku videi nodarījuma risks rodas, ja, pamatojoties uz objektīvu informāciju, nevar izslēgt, ka projekts varētu radīt šādas būtiskas sekas²⁵.

48. Tādējādi Direktīvas 2011/92 4. panta 2. punktā minēto limitu un kritēriju mērķis ir veicināt katra konkrēta projekta faktisko īpašību izvērtēšanu, lai noteiktu, vai tam ir jāveic ietekmes uz vidi novērtējums²⁶. Ja dalībvalsts nosaka tādus kritērijus un/vai limitus, ka praksē visiem noteikta veida projektiem netiek piemērota prasība veikt ietekmes uz vidi novērtējumu, tā pārsniedz

²¹ Spriedums, 2008. gada 28. februāris, *Abraham* u.c. (C-2/07, EU:C:2008:133, 32. punkts).

²² Spriedums, 2011. gada 3. marts, Komisija/Irija (C-50/09, EU:C:2011:109, 97.–100. punkts).

²³ Sikāks izklāsts sniegts šo secinājumu 10.–12. punktā.

²⁴ Spriedumi, 1999. gada 21. septembris, Komisija/Irija (C-392/96, EU:C:1999:431, 64. punkts); 2008. gada 28. februāris, *Abraham* u.c. (C-2/07, EU:C:2008:133, 37. punkts); 2009. gada 15. oktobris, Komisija/Nīderlande (C-255/08, nav publicēts, EU:C:2009:630, 32. punkts); 2015. gada 11. februāris, *Marktgemeinde Straßwalchen* u.c. (C-531/13, EU:C:2015:79, 40. punkts); un 2018. gada 31. maijs, Komisija/Polija (C-526/16, nav publicēts, EU:C:2018:356, 60. punkts).

²⁵ Spriedums, 2018. gada 31. maijs, Komisija/Polija (C-526/16, nav publicēts, EU:C:2018:356, 67. punkts).

²⁶ Spriedumi, 2013. gada 21. marts, *Salzburger Flughafen* (C-244/12, EU:C:2013:203, 30. punkts), un 2015. gada 11. februāris, *Marktgemeinde Straßwalchen* u.c. (C-531/13, EU:C:2015:79, 41. punkts).

Direktīvas 2011/92 2. panta 1. punktā un 4. panta 2. punktā tai noteikto rīcības brīvību, izņemot, ja var uzskatīt, ka visa šādi izslēgto projektu kategorija, pamatojoties uz objektīvu informāciju, visticamāk, neradīs būtiskas sekas videi²⁷.

49. Turklāt saskaņā ar Direktīvas 2011/92 4. panta 3. punktu dalībvalstīm, nosakot limitus vai kritērijus, uz kuriem attiecas tās 4. panta 2. punkts, ir pienākums ņemt vērā atbilstošos atlases kritērijus, kas norādīti tās III pielikumā²⁸. Tādējādi, ja dalībvalsts nosaka kritērijus un/vai limitus, ņemot vērā tikai projektu lielumu, vienlaikus neizvērtējot projektu raksturu un atrašanās vietu, tā pārsniedz rīcības brīvību, kas tai ir piešķirta saskaņā ar Direktīvas 2011/92 2. panta 1. punktu un 4. panta 2. punktu²⁹. Pat neliela apmēra projekts var ievērojami ietekmēt vidi, ja tas atrodas teritorijā, kurā minētās direktīvas 3. pantā sniegtie vides faktori, tostarp kultūras mantojums, ir jutīgi pat pret niecīgākajām izmaiņām³⁰. Līdzīgi – projekts sava rakstura dēļ un neatkarīgi no lieluma varētu radīt būtisku ietekmi, ja ir risks, ka tas būtiski vai neatgriezeniski izmainīs šos vides faktoros³¹. Ja dalībvalsts izmanto limitus, lai novērtētu vajadzību veikt ietekmes uz vidi novērtējumu, tai ir arī jāņem vērā tādi faktori kā projekta raksturs vai atrašanās vieta, piemēram, nosakot vairākus limitus, kas piemērojami atbilstoši dažādiem projekta lielumiem, un ņemot vērā projekta raksturu vai atrašanās vietu³².

50. Tiesas judikatūra tādējādi apstiprina apgalvojumu, nesaskatot tajā nekādu pretrunu, ka nav pamata pieņemt, ka pilsētas teritorijā īstenoti pilsētvides celtniecības projekti rada zemu ietekmi uz vidi vai nerada to vispār, it īpaši, ņemot vērā uzskaitītos faktoros, kas attiecas uz šādu novērtējumu³³.

51. No rīkojuma par prejudiciālo jautājumu uzdošanu izriet, ka IVN likumā definētajiem pilsētvides celtniecības projektiem ietekmes uz vidi novērtējums ir piemērojams tikai tad, ja tie tiek īstenoti vismaz 15 ha platībā un to kopējā apbūves platība ir vismaz 150 000 m². IVN likuma 1. pielikuma 18. punkta b) apakšpunkta 2. slejā nav noteikti nekādi ar pilsētvides celtniecības projektu atrašanās vietu vai raksturu saistīti limiti vai kritēriji, kas varētu rosināt pienākumu veikt ietekmes uz vidi novērtējumu.

52. Turklāt minētā punkta 3. slejā, kas attiecas uz izvērtējumu, vai ir jāveic ietekmes uz vidi novērtējums katrā atsevišķā gadījumā, nav minēta šā likuma 2. pielikumā uzskaitītā A kategorija, kas attiecas uz īpaši aizsargājamām teritorijām, piemēram, *UNESCO* Pasaules mantojuma vietām. IVN likumā attiecīgi nav paredzēts katrā atsevišķā gadījumā izvērtēt vajadzību veikt ietekmes uz vidi novērtējumu pilsētvides celtniecības projektam, ja tas atrodas teritorijā, kas ietverts *UNESCO* Pasaules mantojuma vietu sarakstā.

²⁷ Spriedumi, 1999. gada 21. septembris, Komisija/Īrija (C-392/96, EU:C:1999:431, 75. punkts); 2009. gada 15. oktobris, Komisija/Nīderlande (C-255/08, nav publicēts, EU:C:2009:630, 42. punkts); un 2018. gada 31. maijs, Komisija/Polija (C-526/16, nav publicēts, EU:C:2018:356, 61. punkts).

²⁸ Spriedumi, 2009. gada 15. oktobris, Komisija/Nīderlande (C-255/08, nav publicēts, EU:C:2009:630, 33. punkts); 2013. gada 21. marts, *Salzburger Flughafen* (C-244/12, EU:C:2013:203, 32. punkts); un 2018. gada 28. februāris, *Comune di Castelbellino* (C-117/17, EU:C:2018:129, 38. punkts). Šie kritēriji sniegti šo secinājumu 10.–12. punktā.

²⁹ Spriedumi, 1999. gada 21. septembris, Komisija/Īrija (C-392/96, EU:C:1999:431, 65. punkts); 2008. gada 28. februāris, *Abraham u.c.* (C-2/07, EU:C:2008:133, 38. punkts); un 2009. gada 15. oktobris, Komisija/Nīderlande (C-255/08, nav publicēts, EU:C:2009:630, 35. punkts). Šajā nozīmē skat. arī spriedumu, 2013. gada 21. marts, *Salzburger Flughafen* (C-244/12, EU:C:2013:203, 35. punkts).

³⁰ Spriedumi, 1999. gada 21. septembris, Komisija/Īrija (C-392/96, EU:C:1999:431, 66. punkts); un 2011. gada 26. maijs, Komisija/Belģija (C-538/09, EU:C:2011:349, 55. punkts). Šajā nozīmē skat. arī spriedumu, 2009. gada 15. oktobris, Komisija/Nīderlande (C-255/08, nav publicēts, EU:C:2009:630, 30. punkts).

³¹ Spriedums, 1999. gada 21. septembris, Komisija/Īrija (C-392/96, EU:C:1999:431, 67. punkts).

³² Turpat, 70. punkts.

³³ Spriedums, 2006. gada 16. marts, Komisija/Spānija (C-332/04, nav publicēts, EU:C:2006:180, 80. punkts).

53. Ņemot vērā minēto, ierosinu Tiesai uz iesniedzējtiesas pirmo un otro jautājumu atbildēt, ka Direktīvas 2011/92 4. panta 2. un 3. punktam kopsakarā ar tās II pielikuma 10. punkta b) apakšpunktu un III pielikuma 2. punkta c) apakšpunkta viii) punktu ir pretrunā valsts tiesiskais regulējums, kas paredz, ka pilsētvides celtniecības projektiem ietekmes uz vidi novērtējumu piemēro tikai tad, ja tie tiek īstenoti vismaz 15 ha platībā un to kopējā apbūves platība ir vismaz 150 000 m², neņemot vērā to atrašanās vietu, tādējādi izslēdzot iespēju katrā atsevišķā gadījumā izvērtēt vajadzību veikt ietekmes uz vidi novērtējumu pilsētvides celtniecības projektiem vietās, kas ir nozīmīgas no vēstures, kultūras un arheoloģijas viedokļa, piemēram, *UNESCO* Pasaules mantojuma vietās.

C. Par trešo jautājumu

54. Ar trešo jautājumu iesniedzējtiesas vēlas noskaidrot, vai Direktīvas 2011/92 4. panta 3. punktam kopsakarā ar tās III pielikumu ir pretrunā tāds valsts tiesiskais regulējums, saskaņā ar kuru, ja tiek izvērtēta vajadzība veikt ietekmes uz vidi novērtējumu, ņemot vērā pilsētvides celtniecības projekta un citu projektu kumulatīvo ietekmi, ir jāņem vērā tikai līdzīgi pilsētvides celtniecības projekti ar nosacījumu, ka tie ir apstiprināti pēdējos piecos gados, bet vēl nav sāka to īstenošana un ka paredzētais pilsētvides celtniecības projekts sasniedz vismaz 25 % no attiecīgā limita.

55. *WertInvest Hotelbetriebe* uzskata, ka trešais jautājums ir tīri hipotētisks, un tāpēc par to nav sniegusi apsvērumus.

56. Austrijas valdība apgalvo, ka IVN likumā ir pareizi transponēts pienākums ņemt vērā projektu kumulatīvo ietekmi. Pirmkārt, ņemot vērā doto rīcības brīvību, Austrijas likumdevējs ir noteicis, ka tikai tiem projektiem, kas sasnieguši vismaz 25 % no attiecīgā limita, var būt nepieciešams izvērtēt šo projektu un citu projektu kumulatīvo iedarbību. Šāda tiesību norma ir izstrādāta ar mērķi nevērtēt maza mēroga projektus, kuriem ir nebūtiska ietekme uz vidi. Otrkārt, Austrijas valdība ierosina, ka ir atbilstoši piemērot kumulatīvās iedarbības noteikumu tikai tiem projektiem, kas apstiprināti pēdējos piecos gados, bet vēl nav īstenoti, jo īstenotie projekti ir jau iepriekš esoša pilsētas arhitektūras mantojuma sastāvdaļa.

57. Komisija apgalvo – kad tiek vērtēts, vai projektam jāveic ietekmes uz vidi novērtējums, pienākums ņemt vērā kumulatīvo iedarbību neattiecas tikai uz projektiem, kas ir viena veida projekti vai ietilpst vienā kategorijā. Būtiski ir tas, vai attiecīgais projekts varētu būtiski ietekmēt vidi, ņemot vērā citu esošo vai apstiprināto projektu esamību. Šajā kontekstā valsts tiesiskais regulējums nedrīkst paredzēt, ka nav jāņem vērā projekti, kas īstenoti vai saņemusi atļauju senāk nekā piecu gadu laikā.

58. Direktīvas 2011/92 III pielikumā “4. panta 3. punktā minētie atlases kritēriji” ir ietverti kritēriji, pēc kuriem nosaka, vai II pielikumā minētajiem projektiem būtu jāveic ietekmes uz vidi novērtējums. Saskaņā ar minētā III pielikuma 1. punktu un 3. punkta g) apakšpunktu projekta un citu esošo un/vai apstiprināto projektu kumulatīvā iedarbība jāizvērtē gan attiecībā uz projektu īpašībām, gan to ietekmi.

59. Tiesas judikatūra apliecina, ka var izrādīties, ka projektu kumulatīvā ietekme ir jāņem vērā, lai novērstu, ka tiek apiets Savienības tiesiskā regulējuma mērķis, sīkāk sadalot tādus projektus, kuriem, kopā ņemot, var būt būtiska ietekme uz vidi Direktīvas 2011/92 2. panta 1. punkta

izpratnē³⁴.

60. Tas nozīmē – lai noskaidrotu, vai projektam ir jāveic ietekmes uz vidi novērtējums, valsts iestādei jāizvērtē, vai tas var radīt iespējamu būtisku ietekmi uz vidi kontekstā ar citiem projektiem. Šāds novērtējums jāveic ne tikai vienāda veida projektiem, jo kumulatīvas sekas var radīt gan vienā kategorijā ietilpstoši projekti, gan projekti, kas ir atšķirīgi, piemēram, pilsētvides celtniecības projekts un transporta infrastruktūras būvniecības projekts. Valsts iestādēm tādējādi ir jāizvērtē, vai vērtējamā projekta ietekme uz vidi varētu būt lielāka, nekā tā būtu bijusi, ja nebūtu citu projektu ietekmes³⁵.

61. Lai gan dalībvalstīm ir piešķirta rīcības brīvība, transponējot Direktīvu 2011/92 un it īpaši nosakot kritērijus un limitus, uz kuriem attiecas tās 4. panta 2. punkts, no šo secinājumu 49. punktā minētās judikatūras izriet, ka pat maza mēroga projekts var radīt būtiskas sekas videi. Tādējādi Direktīvai 2011/92 pretrunā ir tāds valsts tiesiskais regulējums, kas neparedz izvērtēt kumulatīvās sekas, ja paredzētais projekts nesasniedz noteiktu lielumu, kā šeit aplūkotais, saskaņā ar kuru projektam ir jāsasniedz vismaz 25 % no piemērojamā limita.

62. No Direktīvas 2011/92 III pielikuma formulējuma arī izriet, ka dalībvalstīm ir pienākums ņemt vērā [kumulatīvo] saistību ar “citiem esošiem un/vai apstiprinātiem projektiem”. Dalībvalstis tomēr drīkst neņemt vērā projektus, kas nav īstenoti vai vismaz nav sākti, lai arī ir iepriekšējos gados apstiprināti, jo, ja nenotiek administratīvs vai tiesas process, pietiekami ilgs laiks, kas ir pagājis, varētu liecināt, ka šādi projekti, visticamāk, netiks īstenoti. Savukārt Direktīvā 2011/92 ir skaidri prasīts, ka dalībvalstīm jāņem vērā kumulatīvās sekas, ko rada citi esoši projekti, neatkarīgi no tā, kad tie ir pabeigti.

63. Tāpēc ierosinu Tiesai uz iesniedzējtiesas trešo jautājumu atbildēt tādējādi, ka Direktīvas 2011/92 4. panta 3. punktam kopsakarā ar tās III pielikumu ir pretrunā tāds valsts tiesiskais regulējums, saskaņā ar kuru, ja tiek izvērtēta vajadzība veikt ietekmes uz vidi novērtējumu, ņemot vērā pilsētvides celtniecības projekta un citu projektu kumulatīvo ietekmi, ir jāņem vērā tikai līdzīgi pilsētvides celtniecības projekti, neņemot vērā esošos projektus, ar nosacījumu, ka paredzētais pilsētvides celtniecības projekts sasniedz vismaz 25 % no attiecīgā limita. Ja nenotiek administratīvs vai tiesas process, Direktīvā 2011/92 nav liegts dalībvalstīm nevērtēt projektus, attiecībā uz kuriem nav sākti darbi un kuri, visticamāk, netiks īstenoti, ņemot vērā laiku, kas ir pagājis kopš to galīgā apstiprinājuma. Pieci gadi principā ir pietiekams laiks, lai nodrošinātu, ka šādi nosacījumi ir izpildīti.

D. Par ceturto jautājumu

64. Ar ceturto jautājumu būtībā tiek vaicāts – ja dalībvalsts iestādes pārsniedz Direktīvas 2011/92 2. panta 1. punktā un 4. panta 2. un 3. punktā noteikto rīcības brīvību, vai šādos apstākļos šīm iestādēm katrā atsevišķā gadījumā ir jāizvērtē vajadzība veikt ietekmes uz vidi novērtējumu, un tādā gadījumā – vai ir jāizvērtē tikai aizsardzības mērķi, kas piemērojami attiecīgajai teritorijai, vai arī jāņem vērā visi Direktīvas 2011/92 III pielikumā sniegtie kritēriji.

³⁴ Spriedumi, 2008. gada 28. februāris, *Abraham u.c.* (C-2/07, EU:C:2008:133, 27. punkts); 2011. gada 17. marts, *Brussels Hoofdstedelijk Gewest u.c.* (C-275/09, EU:C:2011:154, 36. punkts); un 2013. gada 21. marts, *Salzburger Flughafen* (C-244/12, EU:C:2013:203, 37. punkts).

³⁵ Spriedums, 2015. gada 11. februāris, *Marktgemeinde Straßwalchen u.c.* (C-531/13, EU:C:2015:79, 45. punkts).

65. *WertInvest Hotelbetrieb*, Austrijas valdība un Komisija uzskata, ka šādos apstākļos katrā atsevišķā gadījumā ir jāizvērtē vajadzība veikt ietekmes uz vidi novērtējumu. *WertInvest Hotelbetrieb* uzsver – katrā atsevišķā gadījumā ir jāizvērtē tikai tas, kādas sekas projekts radīs, ņemot vērā attiecīgos aizsardzības mērķus, šajā gadījumā mērķus aizsargāt vietas, kas ir nozīmīgas no vēstures, kultūras un arheoloģijas viedokļa, savukārt Austrijas valdība uzskata, ka būtu jāņem vērā visi Direktīvas 2011/92 III pielikumā sniegtie atlases kritēriji, lai arī būtu atbilstoši galveno uzmanību pievērst attiecīgās vietas aizsardzības mērķiem. Komisija savukārt apgalvo, ka valsts iestādēm, katrā atsevišķā gadījumā izvērtējot vajadzību veikt ietekmes uz vidi novērtējumu, jāņem vērā visi Direktīvas 2011/92 III pielikumā noteiktie attiecīgie atlases kritēriji.

66. Saskaņā ar Tiesas judikatūru, ja dalībvalstis pārsniedz rīcības brīvību, kas tām piešķirta saskaņā ar Direktīvas 2011/92 4. panta 2. punktu – kopsakarā ar tās 2. panta 1. punktu un 4. panta 3. punktu –, jo to noteiktie limiti ir pieņemti, nepareizi transponējot šo direktīvu, attiecīgās dalībvalsts iestāžu pienākums ir veikt visus nepieciešamos pasākumus, lai nodrošinātu, ka katrs projekts tiek pārbaudīts nolūkā noskaidrot, vai tam var būt būtiska ietekme uz vidi, un apstiprinošas atbildes gadījumā – ka tam tiek veikts ietekmes novērtējums³⁶.

67. Izvērtējot katru gadījumu atsevišķi, jāņem vērā Direktīvas 2011/92 III pielikumā sniegtie atlases kritēriji, neskarot faktu, ka katras konkrētās lietas kontekstā vieni kritēriji var būt atbilstošāki nekā citi. Vajadzība aizsargāt vietas, kas ir nozīmīgas no vēstures, kultūras un arheoloģijas viedokļa, šķiet, ir īpaši nozīmīga saistībā ar pilsētvides celtniecības projektu, kuru paredzēts īstenot *UNESCO* Pasaules mantojuma sarakstā iekļautā vietā.

68. Tāpēc ierosinu Tiesai uz iesniedzējtiesas ceturto jautājumu atbildēt tādējādi, ka tad, ja dalībvalsts iestādes pārsniedz Direktīvas 2011/92 2. panta 1. punktā un 4. panta 2. un 3. punktā piešķirto rīcības brīvību, šādos apstākļos šīm iestādēm katrā atsevišķā gadījumā ir jāizvērtē vajadzība veikt ietekmes uz vidi novērtējumu, ņemot vērā visus šīs direktīvas III pielikumā sniegtos kritērijus.

V. Secinājumi

69. Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, iesaku Tiesai uz *Verwaltungsgericht Wien* (Administratīvā tiesa, Vīne, Austrija) uzdotajiem jautājumiem atbildēt šādi:

- 1) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2011/92/ES (2011. gada 13. decembris) par dažu sabiedrisku un privātu projektu ietekmes uz vidi novērtējumu, kurā grozījumi izdarīti ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2014. gada 16. aprīļa Direktīvu 2014/52/ES, 4. panta 2. un 3. punkts kopsakarā ar II pielikuma 10. punkta b) apakšpunktu un III pielikuma 2. punkta c) apakšpunkta viii) punktu

ir jāinterpretē tādējādi, ka

³⁶ Šajā nozīmē skat. spriedumu, 2013. gada 21. marts, *Salzburger Flughafen* (C-244/12, EU:C:2013:203, 41.–43. punkts). Šajā nozīmē skat. arī spriedumus, 1996. gada 24. oktobris, *Kraaijeveld* u.c. (C-72/95, EU:C:1996:404, 59. un 60. punkts), un 1999. gada 16. septembris, *WWF* u.c. (C-435/97, EU:C:1999:418, 70. un 71. punkts).

tiem pretrunā ir valsts tiesiskais regulējums, kas paredz, ka pilsētvides celtniecības projektiem, neņemot vērā to atrašanās vietu, ietekmes uz vidi novērtējumu veic tikai tad, ja tie tiek īstenoti vismaz 15 ha platībā un to kopējā apbūves platība ir vismaz 150 000 m², un tādējādi izslēdz iespēju katrā atsevišķā gadījumā izvērtēt vajadzību veikt ietekmes uz vidi novērtējumu pilsētvides celtniecības projektiem vietās, kas ir nozīmīgas no vēstures, kultūras un arheoloģijas viedokļa, piemēram, *UNESCO* Pasaules mantojuma vietās.

2) Direktīvas 2011/92 4. panta 3. punkts kopsakarā ar tās III pielikumu

ir jāinterpretē tādējādi, ka

tam pretrunā ir tāds valsts tiesiskais regulējums, saskaņā ar kuru, ja tiek izvērtēta vajadzība veikt ietekmes uz vidi novērtējumu, ņemot vērā pilsētvides celtniecības projekta un citu projektu kumulatīvo ietekmi, ir jāņem vērā tikai līdzīgi pilsētvides celtniecības projekti, bet netiek ņemti vērā esošie projekti, ar nosacījumu, ka plānotais pilsētvides celtniecības projekts sasniedz vismaz 25 % no attiecīgā limita. Ja nenotiek administratīvs vai tiesas process, Direktīvā 2011/92 dalībvalstīm nav liegts no šīs vērtēšanas izslēgt projektus, attiecībā uz kuriem nav sākti darbi un kuri, visticamāk, netiks īstenoti, ņemot vērā laiku, kas ir pagājis kopš to galīgā apstiprinājuma. Pieci gadi principā ir pietiekams laiks, lai nodrošinātu, ka šādi nosacījumi ir izpildīti.

3) Direktīvas 2011/92 2. panta 1. punkts un 4. panta 2. un 3. punkts

ir jāinterpretē tādējādi, ka

tad, ja dalībvalsts iestādes pārsniedz šajās tiesību normās piešķirto rīcības brīvību, šīm iestādēm ir pienākums katrā atsevišķā gadījumā izvērtēt vajadzību veikt ietekmes uz vidi novērtējumu, ņemot vērā visus minētās direktīvas III pielikumā sniegtos kritērijus.